

In deze handleiding stellen we kort de Academische Lerarenopleiding (ALO) van de Universiteit Antwerpen voor. Verder bezorgen we u enkele aandachtspunten voor de evaluatie van stagelessen.

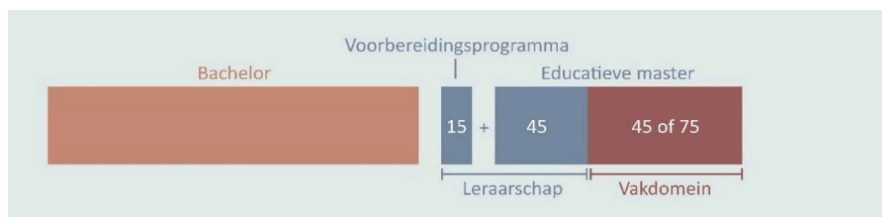
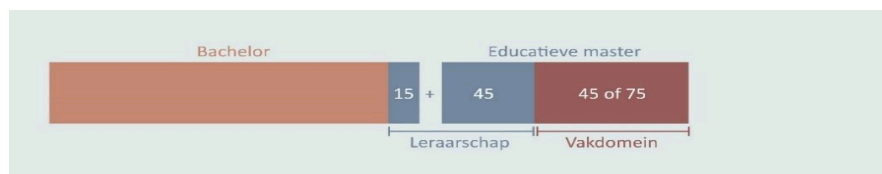
- Hebt u niet-vakspecifieke vragen of opmerkingen, aarzel dan niet ons te contacteren. Dat kan via onze stagecoördinator: ann.aerts@uantwerpen.be
- Met vakspecifieke vragen of opmerkingen kan u rechtstreeks bij het vakdidactisch team terecht.
- De website over de Educatieve Master aan de UAntwerpen bevat ook eens schat aan informatie: <https://www.uantwerpen.be/nl/studeren/aanbod/alle-opleidingen/educatieve-master/>

1. De Academische Lerarenopleiding (ALO)

De Educatieve Master omvat 90 of 120 studiepunten, afhankelijk van de cluster en de afstudeerrichting. Binnen de Educatieve Master telt de component leraarschap – de Academische Lerarenopleiding (ALO) - 60 studiepunten: 30 studiepunten theorie en 30 studiepunten praktijk. Er zijn twee trajecten mogelijk, een regulier traject en een verkort traject.

Regulier traject

De student start aansluitend op de bacheloropleiding met de Educatieve Master. De eerste 15 studiepunten van de ALO kunnen worden opgenomen tijdens de bacheloropleiding. Tijdens de Educatieve Master wordt de component leraarschap aangevuld met opleidingsonderdelen uit het vakdomein.

Verkort traject

Indien de student al een masterdiploma heeft behaald, dan worden enkel de 60 studiepunten van de Academische Lerarenopleiding afgelegd. Het is mogelijk de opleiding in één academiejaar af te werken of te spreiden over verschillende semesters.

Elke student heeft de mogelijkheid om te kiezen voor twee vakdidactieken of voor één vakdidactiek en een profileringsvak (nl. Zorgzaam en inclusief onderwijs, STEM of (Meer-)Talig onderwijs). De gevolgde vakdidactieken bepalen de onderwijsbevoegdheid van de student.

2. De praktijkcomponent: doel en opbouw

De invulling van de academische lerarenopleiding is identiek binnen elk traject, ongeacht de gevolgde vakdidactiek(en) of de duur van de opleiding.

Het curriculum van de lerarenopleiding is een inductief curriculum, waarbij praktijkervaringen kapstokken zijn voor reflectie en theorie. Theorie en reflectie reiken op hun beurt springplanken aan naar een volgend praktijkmoment, telkens op een complexer niveau. Praktijk, reflectie en theorie zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

De opbouw van deze praktijkmomenten kan worden samengevat als 'van eenvoudig naar complex', van 'beschouwend naar creërend', van 'eerder extern gestuurd naar zelfgestuurd' en van een 'veilige naar uitdagende context'.

Na een introductie (Algemene Didactiek) voert de student de Oriënteringsstage uit. De student loopt in de voetsporen van een of meer mentoren en maakt kennis met het 'leven zoals het is' op school en als leerkracht. Daarnaast woont de student een aantal lessen bij met specifieke observatieopdrachten als opstap naar de vakdidactieken.

Na een introductie in de Vakdidactiek waarin de oefenlessen worden gegeven in een veilige omgeving, legt de student per vakdidactiek een Groeistage van 15 lessen af onder begeleiding van een vakmentor. Vooraf worden er 4 lesobservaties uitgevoerd. Binnen de Groeistage wordt ook Supervisie ingebouwd, waarin in groep en vakoverschrijdend wordt gereflecteerd op de praktijkervaringen. Reflecties uit de Groeistages worden samengebracht in een vakoverschrijdend portfolio.

In het kader van het Onderwijsproject kan de student eigen accenten leggen en zich als onderwijsprofessional profileren in een formele educatieve setting (scholen, organisaties of bedrijven). Indien de student kiest voor een profileringsvak in plaats van een tweede vakdidactiek, dan sluit het Profileringsproject hierbij aan.

De student wordt op de stages voorbereid en wordt tijdens de stages vanuit de universiteit begeleid. De voorbereiding bestaat uit de theorielessen (in de eerste plaats de vakdidactiek) en de oefenlessen die studenten op de universiteit geven. De vakdidactici en hun praktijkassistenten volgen de Groeistages op en verzorgen de **stagebezoeken**. Stagebezoeken vinden meestal plaats in het midden of naar het einde van de stage toe. Indien u echter al bij het begin van de stage problemen ondervindt, bijv. niet nakomen van gemaakte afspraken, niet toepassen van de gegeven feedback, onvoldoende uitgewerkte lesvoorbereidingen,... mag u ons hiervan op de hoogte brengen zodat ook wij kunnen bijsturen.

De **evaluatie** van de Groeistages gebeurt door de vakdidacticus op basis van volgende elementen:

- evaluatie van de lessen door de vakmentor(en);
- beoordeling door de vakdidacticus of praktijkassistent bij de stagebezoeken;
- beoordeling van de stagemap die de student voor elke stageperiode indient;
- elementen die de student zelf inbrengt.

De evaluatie van de stages speelt een zeer belangrijke rol in de eindevaluatie van de student.

3. De rol van de vakmentor bij de Groeistages

Bij de planning van de stage

Tijdens de stages zal de student lessen observeren, zelf volledige lessen geven en bepaalde opdrachten uitvoeren. De planning van het geheel gebeurt tussen u en de student (en wellicht ook de mentor-coach). Het gaat daarbij over inhoudelijke aspecten en praktische aangelegenheden (bv. timing). De student is een gast in uw school en moet rekening houden met wat mogelijk is. Het is belangrijk om met de student afspraken te maken over specifieke regels die binnen uw school of in uw klas gelden (bijv. kledij, schoolagenda, werkbladen). Anderzijds vragen we u om rekening te houden met verplichtingen die de student heeft (bijv. lessen met verplichte aanwezigheid op de universiteit). Bij het plannen van de Groeistages houdt u best rekening met de voorziene studietijd voor de student. Dit betekent dat er bijvoorbeeld voldoende tijd voorzien moet worden voor de voorbereiding en de nazorg van de lessen. De lessen moeten goed worden gespreid: maximaal 6 lesuren per week en niet meer dan 2 lesuren per dag.

Bij de observaties en de opdrachten

We vragen u om de student te informeren over de onderwerpen van de lessen die geobserveerd worden zodat de student er zich op kan voorbereiden. Uw (eventuele) inbreng bij opdrachten zal de student met u bespreken en hangt volledig af van uw mogelijkheden.

Bij het voorbereiden van de lessen

We vragen u om de student tijdig alle nodige informatie te bezorgen over de te geven lessen. In het begin neemt het voorbereiden van een les en het inwerken in een onderwerp immers veel tijd in beslag. De meest courant gebruikte leerboeken zijn aanwezig in de universiteitsbibliotheek. Mocht dit niet zo zijn, dan zou het fijn zijn indien de student het benodigde materiaal van u kan krijgen/lenen.

De student bezorgt u de lesvoorbereiding in de regel minstens twee schooldagen op voorhand, tenzij u anders verkiest. U kunt de student vragen aanpassingen door te voeren. Indien de les onvoldoende grondig voorbereid werd, kunt u beslissen om de les niet te laten plaatsvinden. Spreek af of u de lesvoorbereidingen in elektronische of papieren vorm wenst te ontvangen. Verder hopen we dat de student de vrijheid zal krijgen om de lessen uit te werken volgens de visie die meegegeven wordt vanuit de opleiding (zie aandachtspunten in de rubric bij het feedbackformulier_Les en het feedbackformulier_Synthese).

Evaluatie van de lessen

We vragen u na de les een bespreking met de student te houden over het verloop van de les en het ingevulde 'Feedbackformulier-Les' te overhandigen. Omvat uw begeleiding minstens vijf stagelessen, dan vragen we u bovendien op het einde van de stageperiode een globale evaluatie te doen aan de hand van het 'Feedbackformulier-Synthese' en de ingevulde rubric in dit formulier samen met de student te overlopen/bespreken tijdens een (online) bespreking ter afronding van de stage. Ook dat formulier geeft u aan de student mee. De student zal u de feedbackformulieren bezorgen. Spreek af of u de formulieren in elektronische of papieren vorm wenst te ontvangen en of u, in het laatste geval, voor iedere nieuwe les een afgeprinte versie van de rubric wenst te ontvangen.

Evolutie in de begeleiding

Bij de Groeistages kunt u de begeleiding afbouwen in functie van de vorderingen van de student. De student moet steeds een schriftelijke lesvoorbereiding blijven maken.

Indien u later in de stage oordeelt dat de student voldoende zelfstandig kan lesgeven, kan er in samenspraak worden bepaald dat één of enkele lessen volledig zelfstandig gegeven worden. De student moet vooral zelf aangeven klaar te zijn om alleen les te geven. U blijft wel op geregelde tijdstippen besprekingen houden met de student. Dit hoeft echter niet meer na elke les te gebeuren.

4. Feedbackformulieren

Er zijn twee types feedbackformulieren: het Feedbackformulier-Les voor een individuele stageles en het Feedbackformulier-Synthese na een reeks stagelessen. Er zijn twee versies beschikbaar, een papieren en een digitale die op scherm invulbaar is. De student bezorgt u de afgedrukte formulieren en/of de link naar de digitale formulieren.

Het **Feedbackformulier-Les** gebruikt u om een specifieke les te beoordelen. De student heeft de administratieve gegevens bovenaan reeds ingevuld.

Het **Feedbackformulier-Synthese** gebruikt u wanneer u de student gedurende minstens vijf lessen begeleidt. U kunt een oordeel geven over de groei die de student doormaakte en welke zijn/haar sterke punten en werkpunten zijn. We vragen u ook een evaluatie te doen van de attitudes waarover de student beschikt in het kader van zijn functioneren als leerkracht.

Wat verwachten we van de vakmentor?

- ✓ Afspraken maken over planning en inhoudelijke invulling van de stage.
- ✓ De student tijdig informatie en materiaal bezorgen met het oog op observaties en stagelessen.
- ✓ Per les het Feedbackformulier-Les invullen, aan de student geven en een feedbackgesprek voeren.
- ✓ Bij begeleiding van een stageperiode van minstens vijf stagelessen: het Feedbackformulier-Synthese invullen, samen met de student te overlopen en aan de student geven.
- ✓ Contact opnemen met de opleiding in geval van moeilijkheden.

5. Contact opnemen?

Voor inhoudelijke kwesties is de betrokken vakdidacticus uw aanspreekpunt.

Voor organisatorische aangelegenheden is de stagecoördinator de contactpersoon:

Ann Aerts
T: 03 265 5453
e-mail: ann.aerts@uantwerpen.be

Met dit document geven we u graag een zicht op de inhoud van de vakdidactiek Frans en op de accenten die de studenten hebben meegekregen. We hebben dit opgebouwd rond een aantal vragen. Heeft u hiernaast nog bijkomende vragen of opmerkingen, dan vernemen we deze graag.

Wij danken u van harte voor uw geapprecieerde medewerking.

Prof. dr. Mathea Simons

Veronik Bogaert- veronik.bogaert@uantwerpen.be

tel. 03-265 47 94 (ma, di, do) Yann Morard- yann.morard@uantwerpen.be

mathea.simons@uantwerpen.be

Karen Van de Putte- karen.vandeputte@uantwerpen.be

1. Wat kregen de studenten mee over de eindtermen en de leerplannen?

De studenten maakten kennis met de officiële doelstellingen van het onderwijs Frans. Tijdens de oefenlessen leerden ze ermee werken. De student baseerde de eerste vier oefenlessen op de eindtermen; de volgende twee op de leerplannen.

2. Met welke leerboeken leerden zij werken? Kunnen zij eigen materiaal ontwikkelen?

De studenten kregen een overzicht van de actuele leerboeken in het secundair en het volwassenenonderwijs. Zij werden aangespoord om zich bij de uitwerking van de oefenlessen telkens op een ander leerboek te baseren om zo vertrouwd te geraken met verscheidene visies en aanpak. Wanneer zij hier klaar voor waren, konden zij er ook voor opteren eigen materiaal te ontwikkelen. Dit is echter geen vereiste en beschouwen we dus niet als een verworven competentie.

3. Taaltaken; vaardigheden of kennis; expliciete grammatica; gebruik moedertaal: waar legt de opleiding het accent?

Voor al deze punten beoogt de cursus didactiek *Français Langue Etrangère* (FLE) een evenwicht, waarbij het inoefenen van de vaardigheden in een authentieke communicatieve context het eigenlijke doel is. We proberen studenten te laten reflecteren en zelf beslissingen te laten nemen volgens de respectieve leersituatie.

4. Kregen de studenten taaltraining tijdens de lerarenopleiding?

Voor taaltraining steunt de Academische lerarenopleiding op de opleidingsonderdelen van het vakdomein. Vakdidactiek wordt in de doeltaal gegeven en de studenten krijgen veel spreekkansen. Bij het begin van de cursus legden alle studenten een beginsituatietoets af. Deze toets bestaat uit vier niveaus (niveau +1 = C2 ERK; niveau 1 = C1; niveau 2 = B2...) en omvat vier types vragen: woordenschat, werkwoorden, voorzetsels en algemene communicatieve taalelementen. We stellen hierbij als minimumgrens niveau 1 voor elk van de vier onderdelen. Behaalt de student dit niveau niet, dan worden remediëringsspistes voorgesteld en dient de student de toets opnieuw af te leggen.

5. Wat met de culturele bagage van de studenten?

Net als voor taal, legden de studenten bij het begin van de cursus Vakdidactiek Frans ook een begintoeets Cultuur af, waaraan desgevallend een remediëringstraject wordt gekoppeld. Belangrijkste criterium is hier de attitude van de student om de eigen culturele achtergrond te verdiepen en te verbreden.

6. Hoe moet ik evalueren?

U gebruikt het 'Feedbackformulier-Les' en evalueert volgens uw eigen ervaring en inzichten. We beschouwen volgende elementen als essentieel:

- een duidelijke structuur/fasering van het lesproces;
- een verzorgd taalgebruik;
- het niet herhalen van taalfouten van leerlingen (dit leidt tot een onvoldoende);
- de overstap van kennis naar vaardigheidstraining waarbij maximaal met taaltaken gewerkt wordt (een les die beperkt blijft tot uitleg en inoefenen van inhoud zonder door te stoten tot communicatieve taal oefeningen wordt als onvoldoende beschouwd);
- differentiatie en activerende werkvormen.

We willen vermijden dat de stagebegeleiding te veel van uw tijd vraagt. Om die reden is het voldoende dat u het Feedbackformulier-Les tijdens de les zelf (hetzij schriftelijk, hetzij digitaal) invult. U mag dit formulier ook meteen aan de student meegeven.